

Prawo łaski

Prawo łaski jest szczególnym, określonym w art. 139 Konstytucji RP, uprawnieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Istotą tego uprawnienia jest całkowite lub częściowe uwolnienie skazanego od skutków karnych wyroku sądu.

Akt łaski nie zmienia wyroku sądu i nie podważa winy skazanego. Celem postępowania ułaskawieniowego jest ustalenie, czy po wydaniu prawomocnego wyroku zaistniały w życiu skazanego szczególne wydarzenia powodujące nadmierną dolegliwość wymierzonej kary. Prezydent stosując prawo łaski rozważa opinie i sugestie pozostałych organów, biorących udział w procedurze ułaskawieniowej, to znaczy stanowiska sądu orzekającego w sprawie, opinie administracji zakładów karnych oraz wnioski Prokuratora Generalnego.

Prośby o ułaskawienie przekazuje się na podstawie art. 565 § 2 K.p.k. Prokuratorowi Generalnemu celem nadania im biegu w trybie art. 561 K.p.k. (tzw. „**tryb pierwszy**”) albo w trybie art. 567 § 2 K.p.k. (tzw. „**tryb drugi - prezydencki, z urzędu**”).

Tryb pierwszy polega na przekazaniu prośby o ułaskawienie do Prokuratora Generalnego, który następnie przesyła ją do sądu, który wydał w danej sprawie wyrok. Jeżeli w danej sprawie orzekł tylko sąd pierwszej instancji i wyda on opinię pozytywną, to przesyła Prokuratorowi Generalnemu akta sprawy wraz ze swoją opinią, a w razie negatywnej opinii pozostawia prośbę bez dalszego biegu.

Tryb drugi polega również na przekazaniu prośby skazanego o ułaskawienie do sądu jak w trybie pierwszym z tym, że negatywne zaopiniowanie prośby przez sąd nie powoduje pozostawienia prośby bez biegu. Nadanie biegu prośbie w „trybie drugim” ma miejsce wówczas, gdy z treści prośby wynika uzasadnione przypuszczenie, że skazany może zasługiwać na łaskę z następujących powodów, np.:

- odbycia znacznej części kary pozbawienia wolności,
- bardzo trudnej sytuacji rodzinnej, materialnej lub zdrowotnej,
- nienagannej opinii środowiskowych, czy zakładu karnego,
- znacznego upływu czasu od popełnienia przestępstwa,
- wielokrotnego pozostawiania przez sądy prośby bez dalszego biegu i tym samym uniemożliwienie Prezydentowi RP rozpatrzenia danej sprawy,
- naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem.

Nadanie prośbie skazanego biegu w „trybie drugim” nie przesądza jednak o decyzji Prezydenta RP dotyczącej ułaskawienia. Prezydent – po analizie wszystkich przedstawionych dokumentów – podejmuje merytoryczną decyzję w sprawie ułaskawienia, pozytywną bądź negatywną.

Prezydent może zastosować prawo łaski z pominięciem wskazanej procedury bezpośrednio na podstawie Art. 139 Konstytucji RP

Konstytucja wyklucza możliwość stosowania prawa łaski wobec osób skazanych przez Trybunał Stanu.